

Reformaatio päätökseen – takaisin ristin luo

Salama iski – juuri oikeustieteen ylioppilaan Martti Lutherin eteen. Mitä olisi tapahtunut, jos se olisi osunut häneen? Mistä hän olisi löytänyt itsensä? Tätä Luther kyseli. Jos emme ole poistaneet jumalasuhdetta kokonaan elämästämme, täytyy meidänkin pohtia tuota kysymystä. Lutherin elämässä seurauksena oli täydellinen suunnanmuutos, mikä teki hänestä reformaattorimme.

Jumalan suoja suojaattomalle

Martti Luther ei laulanut ”Jumala ompe linnamme” (virsi 170) saksalais-protestanttisen kansallistunteen innoittamana vaan suuressa hädässä. Monella tapaa ahdistettuna hän julisti tällä virrellä valtavaa uskontotuutta: Jumalan suoja riittää, se riittää vaikka olisimme ilman kirkon ja valtion suojaa.

Lutherille ei olisi tullut mieleenkään epäillä Jumalan olemassaoloa. Hän tiesi, kenelle ihmisen on kerran tehtävä tili. Siksi hän iloitsikin niin suuresti löytämästään aarteesta. Sen aarteen puolesta hän oli valmis kärsimään ja kadottamaan kaikki tämän maailman ilot. Hän tiesi, minkä varaan voimme jättäytyä elämässä ja kuolemassa: ”...vaan meidän iät on Jumalan valtakunta.” Hän tarkoitti Jumalan valtakuntaa, jonka tulemista koko kristikunta odottaa – niin onnen kuin onnettomuuden, niin hyvinvoinnin, köyhyyden, hädän kuin vainonkin keskellä. Kahdentuhannen vuoden ajan kristikunta on ollut yhtä Isä meidän -rukouksen pyynnössä ”tulkoon sinun valtakuntasi”.

Nuoren, henkevän Lutherin ymmärrys, että kirkon on oltava Sanalle kuuliainen eikä päinvastoin, oli alku täydelliselle suunnanmuutokselle: **SOLA SCRIPTURA – yksin kirjoituksista: Raamattu!**

Perintö ja taakka

Reformaation tutkijat ovat yksimielisiä, että nuori Luther oli parempi kuin vanha. Mutta tähän päivään mennessä ei ole löytynyt selitystä hänen elämänsä viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikaiselle lähes järjettömälle muutokselle. Mikä oli syy siihen?

Harvinaisen positiivisten näkemysten ja lähestymistavan jälkeen Lutherista tuli yhä kiivaampi. Hänen myöhemmät tekstinsä olivat ilkeää ja tuhoavaa hyökkäystä juutalaisia kohtaan. Hän jatkoi vanhan, kirkkohistorian vuosisatoja käyttämän mallin mukaan. Niinpä hän, alkuvaiheen toivontäyteisen suunnanmuutoksen sijaan, antoi juutalaisvihan purkautua. Vielä tänään ilmiselvän merkin tästä traagisesta historiasta voi nähdä Lutherin seurakunnan kirkon julkisivussa Wittenbergissä. Onko Jumalan huone oikea paikka puolustaa kulttuuriperintöä, jonka teksti ja veistos häpäisevät Jumalaa itseään ja Hänen kansaansa?

Joka hetki löydettävissä

Aivan kuten asennetun tietokoneohjelman voi avata milloin tahansa, myös vuosisatojen takaiset tallennetut käsitykset ja taakat jäävät pinnan alle. Intellektuelli ymmärrys ja teologiset selitykset ovat tosin tärkeitä, mutta ne eivät johda ohjelman poistamiseen. Ymmärryksemme on vain pieni osa persoonallisuuttamme. Ruumis, sielu ja henki tulee luovuttaa Jeesukselle Kristukselle. Muuten syvän ja kestävän sovinto- ja parantumisprosessin on mahdotonta päästä käyntiin – **SOLUS CHRISTUS – yksin Kristuksen tähden!**

400 vuotta Lutherin jälkeen aktivoitiin jälleen kuin napin painalluksella vanha ”ohjelma”. Sammuneeksi uskottu tulivuori purkautui. Joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta olivat Saksan valtio ja kirkko yhtä juutalaisvihassa. Tappava laava levisi koko maailmaan. Hakaristit valtasivat Lutherin kaupungit – Wartburgin, Eisenachin ja Wittenbergin.

Mutta emmekö voi lopultakin huokaista helpotuksesta ja todeta, että tämä kauhea aika on ohi ja tulivuori on lopullisesti sammunut?

Juutalaisten kuningas

Niin kauan kuin ristiä ei ole nostettu kirkossamme keskiöön, voi tulivuori purkautua milloin tahansa uudestaan. Lähes 2000 vuotta sitten roomalainen maaherra Pontius Pilatus kiinnitytti pilkkakirjoituksena Golgatalla ristiinnaulitun yläpuolelle tekstin: JEESUS NASARETILAINEN, JUUTALAISTEN KUNINGAS. Useimmissa kirkkojen ja katedraalien krusifikseissa on luettavissa lyhennettynä: INRI (latinaksi JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM).

On kysymys kristikunnan Herrasta. Olemme kiitollisena ottaneet vastaan Hänen Golgatalla tuomansa pelastuksen ja rakentaneet perustalle, jota kukaan muu ei voi antaa. Mutta samalla olemme unohtaneet jotain hyvin oleellista, ristiin kiinnitetyn historiallisen dokumentin: Jeesus Kristus on kotoisin Nasaretista ja on juutalaisten kuningas.

Tämän kohtalokkaan unohduksen tähden saattoi tapahtua se, mikä oli tuntunut mahdottomalta: armottomasti kristikunta vainosi vuosisatojen ajan Jumalan omaa kansaa. Kristikunnan tulevaisuuden kannalta on kuitenkin ratkaisevaa, tunnustetaanko ristin kirjoitus, tunnustetaanko Lunastajamme juutalainen identiteetti.

Pyhitetty olkoon Sinun nimesi

Elämme levottoman tulivuoren päällä. Uusi purkaus voitaisiin estää, jos kristityt eri uskonsuunnista, perinteistä ja kansallisuuksista kohtaisivat toisensa sillä paikalla, joka muodostaa heidän identiteettinsä – ristin juurella. Yhdessä he tunnustaisivat, että kärsimystiensä raskaimman osuuden Jeesus joutui kestäämään roomalaisten käsissä. Häntä syytettiin siitä, että Hän on juutalaisten kuningas ja siksi Hänet ruoskittiin, tuomittiin ja kruunattiin orjantappuroilla.

Olisi hyvin selvä ekumeeninen merkki, jos me lopultakin yhdessä muuttaisimme Herramme häpeän ja pilkan kunniaksi ja tunnustukseksi, että Hän on juutalaisten kuningas. Niin tekemällä toimisimme Isä meidän -rukouksen ensimmäisen pyynnön mukaan, ”pyhitetty olkoon Sinun nimesi”.

Reformaatiota edistävä jatke olisi meidän Jumalamme nimen täsmennys. Käännymme rukouksissamme Jeesuksen Kristuksen Isän, Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumalan, puoleen. Samoin voisimme uskontunnustuksen yhteydessä sisimmässämme lisätä lauseen: ”joka sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitsyt Mariasta, valo, joka koittaa pakanakansoille, kirkkaus, joka loistaa kansallesi Israelille (ks. Luuk. 2:32).

Hyvin merkityksellinen askel

Martti Lutherin 95 teesistä 62. teesi kuuluu:

”Kirkon todellinen aarre on Jumalan kunnian ja armon kaikkein pyhin evankeliumi.” Tässä olemme uskomme ytimessä. Meille tarjotaan armoa, armo on ilmaista, ansaitsematonta ja kaikissa tapauksissa, jopa raskaimmissa, sitä on mahdotonta maksaa: **SOLA GRATIA – yksin armosta!**

Mutta ilmainen ei tarkoita katteetonta. Armon lahjan on avauduttava syvemmin ja sen on ankkuroiduttava lujasti meihin, jotta voimme itse kokea uuden elämän salaisuuden:

Jeesus Nasaretilainen, juutalaisten Kuningas, haluan oppia tuntemaan Sinut paremmin. Ilmoita minulle totuus itsestäsi, minusta, monien uskontojen sekamelskasta ja maailman suuresta hädästä. Ole minulle syntiselle armollinen. Ole Sinä yksin elämäni Herra.

Wittenbergissä Lutherin kirkon pohjoisen julkisivun yläpuolella lukee reformaattorimme suuntaa-antavat sanat:

KRISTITYN SYDÄN ON KUIN RUUSUILLA, KUN SE ON RISTIN ALLA.

(Des Christen Herz auf Rosen geht, wenn's mitten unterm Kreuze steht).

S. Joela Krüger